

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ.

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Σάββατο 5 Ιανουαρίου 2019

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Η δικαιοσύνη είναι ένα ύψιστο αγαθό και αυτοί που την υπηρετούν ασκούν ύψιστο λειτούργημα, αφού η δικαιοσύνη έχει την πηγή της μέσα στην ανιδιοτέλεια και την ελευθερία της ψυχής και απονέμεται με βάση την αρχή ότι όλα τα άτομα είναι ίσα μεταξύ τους. Η άνιση μεταχείριση, όμως, των ίσων είναι εξίσου άδικη της ίσης μεταχείρισης των άνισων.

Στην ελληνική μυθολογία, η Δικαιοσύνη ταυτίζεται με τη θεά Θέμιδα. Απεικονίζεται κρατώντας την ζυγαριά στο αριστερό χέρι, ενώ μερικές φορές κρατάει μαχαίρι στο δεξί χέρι, το οποίο συμβολίζει τη λογική της, η οποία πρέπει να ασκείται σε όλους το ίδιο. Σε νεότερες απεικονίσεις κρατά ξίφος. Επίσης, σε όλες φοράει ένα μαντίλι στα μάτια, το οποίο θέλει να δείξει την αντικειμενικότητά της προς όλους, υπονοώντας ότι η Δικαιοσύνη είναι «τυφλή». Η έννοια της τυφλότητας είναι, όπως είναι αντιληπτό, βαθύτατα συμβολική. Η όραση αντικειμενικά θεωρείται η σημαντικότερη από τις αισθήσεις του ανθρώπου. Μέσω αυτής ο άνθρωπος επικοινωνεί άμεσα με τον εξωτερικό κόσμο, παίρνοντας πολύτιμα ερεθίσματα και παραστάσεις από το περιβάλλον, απαραίτητα για την επιβίωση. Ο συμβολισμός της τυφλής Δικαιοσύνης, όταν επικράτησε, υποδήλωνε ακριβώς αυτό. Ότι, δηλαδή, η απόλυτη Δικαιοσύνη δεν πρέπει και δεν μπορεί να επηρεάζεται από οπτικά ερεθίσματα του περιβάλλοντος και επομένως οι αποφάσεις της είναι αδιάβλητες.

Σήμερα, όμως, όσον αφορά στην όραση, γνωρίζουμε ότι η ιατρική επιστήμη έχει κάνει τεράστιες προόδους. Εκτός από τις διορθωτικές επεμβάσεις, οι οποίες καλύπτουν όλο το φάσμα των οφθαλμικών παθήσεων με θαυμαστά αποτελέσματα, η σύγχρονη επιστήμη προχωρά ακόμα περισσότερο. Τι θέλω να υπονοήσω με τα παραπάνω; Ότι σήμερα η Δικαιοσύνη, για να επιτελέσει το ύψιστο λειτούργημά της, δεν αρκεί, όπως παλαιότερα, να καλύπτει τα μάτια της με ένα μαντίλι και να απομονώνεται έτσι από τις επιρροές του περιβάλλοντος. Η απομόνωση από το περιβάλλον σήμερα είναι πολύ πιο δύσκολη. Τα διάφορα επικοινωνιακά μέσα, ηλεκτρονικά και έντυπα, παράγουν τόσα ερεθίσματα, που προσεγγίζουν τον «εγκέφαλο» της Δικαιοσύνης ποικιλοτρόπως και

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2019

Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Nλ3Γ(ε)

πολλές φορές πειστικά και αφόρητα. Για τον λόγο αυτό, σήμερα η λειτουργία των φορέων της Δικαιοσύνης είναι πολύ δυσκολότερη.

Ειδικότερα στη χώρα μας, που η κοινωνία κλυδωνίζεται από την οικονομική κρίση και οι θεσμοί αμφισβητούνται από μερίδα απελπισμένων, εξαθλιωμένων και εξοργισμένων πολιτών, οι Έλληνες δικαστές έχουν να επιτελέσουν ακόμα δυσκολότερο έργο. Την εφαρμογή των νόμων σε αυστηρό πλαίσιο ισότητας για όλους. Αποκλείοντας από τις αποφάσεις τους τα ερεθίσματα κάθε σκοπιμότητας από το περιβάλλον. Αυτό απαιτεί η δημοκρατική μας παράδοση και ο νομικός μας πολιτισμός. Και πιστεύω ότι οι Έλληνες δικαστές, παρά το τεράστιο οικονομικό πλήγμα που έχουν υποστεί και αυτοί ως κρατικοί λειτουργοί, κινούνται αυστηρά σε αυτό το πλαίσιο. Γιατί όπως η Δημοκρατία, έτσι και η Δικαιοσύνη είναι το καταφύγιο όλων και ειδικά των αδυνάτων...

Χρ. Ι. Στεφανάδης, www.protothema.gr, 16/10/2013

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**1^η δραστηριότητα**

- A1.** Ποια από τις παρακάτω απόψεις θεωρείτε ότι ανταποκρίνεται στο νόημα του κειμένου; Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε καθεμιά από αυτές και να αιτιολογήσετε με συντομία την άποψή σας.
- α.** Η δικαιοσύνη διαχρονικά επιτελεί το έργο της με αντικειμενικότητα, επειδή είναι «τυφλή».
 - β.** Στις μέρες μας, οι δικαστές δέχονται τις πιέσεις της κοινής γνώμης, χάρη στα μέσα ενημέρωσης.

Μονάδες 6

- A2.** «Η όραση αντικειμενικά θεωρείται η σημαντικότερη από τις αισθήσεις του ανθρώπου». Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις οδηγεί σε εσφαλμένα συμπεράσματα. Να αναπτύξετε μια παράγραφο 60- 80 λέξεων στην οποία να εξηγήσετε πότε συμβαίνει αυτό.

Μονάδες 9**2^η δραστηριότητα**

- A3.** Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη της τρίτης (3^{ης}) παραγράφου του κειμένου: «Σήμερα, όμως, ... πολύ δυσκολότερη».

Μονάδες 6

- A4.** Να αντικαταστήσετε τις παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις του κειμένου με άλλες συνώνυμες, ώστε να διατηρείται το ίδιο νόημα: **αφού, επίσης, επομένως.**

Μονάδες 3

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2019

Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Nλ3Γ(ε)

- A5.** Από το β' συνθετικό καθεμιάς από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου, να γράψετε μια παράγωγη ή ομόρριζη (απλή ή σύνθετη): **μυθολογία, μεταχείριση, επικοινωνιακά, έντυπα, δημοκρατική, καταφύγιο.**

Μονάδες 6**3^η δραστηριότητα**

- A6.** Με αφορμή γεγονότα της επικαιρότητας, απευθύνετε επιστολή στον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου ως εκπρόσωπος της μαθητικής κοινότητας, διατυπώνοντας τις σκέψεις σας για τον τρόπο απονομής της δικαιοσύνης στις σύγχρονες κοινωνίες. Στην επιστολή σας 200- 250 λέξεων να καταδείξετε τους παράγοντες που παρεμποδίζουν την αμερόληπτη απονομή δικαιοσύνης στις μέρες μας. Στη συνέχεια, να επισημάνετε ποια πρέπει να είναι τα χαρακτηριστικά των δικαστικών λειτουργιών σε μια δημοκρατική κοινωνία.

Μονάδες 20**B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**

Εισαγωγικό σημείωμα:

Ο Μερσώ- πρωταγωνιστής του μυθιστορήματος- βρίσκεται στο κελί του καταδικασμένος σε θανατική ποινή για δολοφονία.

Υπήρχαν κι άλλα δυο πράγματα που τα συλλογιόμουν συνέχεια: η αυγή και η αίτηση χάριτος. Παρ' όλα αυτά, λογικεύομουν και προσπαθούσα να μην τα σκέφτομαι. Ξάπλωνα, κοίταζα τον ουρανό, έβαζα τα δυνατά μου να συγκεντρώσω το ενδιαφέρον μου εκεί. Όταν πρασίνιζε, ήταν βράδυ. Κατέβαλλα άλλη μια προσπάθεια για ν' αλλάξω την πορεία των σκέψεων μου. Άκουγα την καρδιά μου. Δεν μπορούσα να φανταστώ ότι αυτός ο χτύπος, που με συνόδευε εδώ και τόσο καιρό, κάποτε θα έπαυε. Ποτέ δεν είχα ζωνήρη φαντασία. Πάσχιζα ωστόσο να φανταστώ τον εαυτό μου τη στιγμή ακριβώς που δε θ' άκουγα πια τους χτύπους της καρδιάς μου. Μάταια όμως. Η αυγή ή η αίτηση χάριτος υπερίσχυαν στη σκέψη μου. Κατέληγα να λέω στον εαυτό μου ότι το πιο λογικό ήταν να μη ζορίζομαι.

Έρχονταν την αυγή, το ήξερα. Τελικά, περνούσα τις νύχτες μου προσμένοντάς τη. Ποτέ δε μου άρεσε να μ' αιφνιδιάζουν. Όταν μου συμβαίνει κάτι, προτιμώ να είμαι προετοιμασμένος. Γι' αυτό και κατέληξα πια να κοιμάμαι λίγο τη μέρα, κι ολόκληρες τις νύχτες μου καρτερούσα υπομονετικά να ξεπροβάλει το φως στο παράθυρο του ουρανού. Το δυσκολότερο ήταν εκείνη η αμφίβολη ώρα που ήξερα ότι δρούσαν συνήθως. Μετά τα μεσάνυχτα, περίμενα κι αφουγκραζόμουν. Ποτέ το αυτί μου δεν είχε συλλάβει τόσους θορύβους, ποτέ δεν είχε ξεχωρίσει τόσο ανεπαίσθητους ήχους. Μπορώ άλλωστε να πω ότι κατά κάποιο τρόπο ήμουν τυχερός όλη αυτή την περίοδο, αφού ποτέ δεν άκουσα βήματα. Η μαμά συνήθιζε να λέει ότι ποτέ δεν είναι κανείς εντελώς δυστυχημένος. Συμφωνούσα μαζί της στη φυλακή μου, όταν ο ουρανός

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2019
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Nλ3Γ(ε)**

χρωματιζόταν και μια καινούργια μέρα γλιστρούσε στο κελί μου. Γιατί θα μπορούσα κάλλιστα να είχα ακούσει βήματα και να 'χε σπάσει η καρδιά μου. Όμως, ακόμα κι αν στο παραμικρό σύρσιμο πεταγόμεν στην πόρτα, ακόμα κι αν, με το αυτί κολλημένο στο ξύλο της, περίμενα αλαφιασμένος μέχρι που άκουγα την ίδια μου την ανάσα και τρόμαξα που την έβρισκα βραχνή και ίδια κι απαράλλαχτη με αγκομαχητό σκυλιού, παρ' όλα αυτά η καρδιά μου δεν έσπαζε κι είχα κερδίσει άλλες είκοσι τέσσερις ώρες.

Αλμπέρ Καμύ, «Ο ΞΕΝΟΣ», εκδ. Καστανιώτη, σελ. 121- 122.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**1^η δραστηριότητα**

B1. Ποια συναισθήματα κατακλύζουν τον ήρωα ενώ βρίσκεται φυλακισμένος; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με σχετικά αποσπάσματα του κειμένου.

Μονάδες 15**2^η δραστηριότητα**

B2. Να προσδιορίσετε τον τύπο του αφηγητή (ομοδιηγητικός- ετεροδιηγητικός) με βάση το ρηματικό πρόσωπο που κυριαρχεί στο απόσπασμα.

Μονάδες 5

B3. Να εντοπίσετε στο κείμενο και να γράψετε τρεις (3) φράσεις στις οποίες η γλώσσα χρησιμοποιείται μεταφορικά.

Μονάδες 6

B4. «...μέχρι που άκουγα την ίδια μου την ανάσα και τρόμαξα που την έβρισκα βραχνή και ίδια κι απαράλλαχτη με αγκομαχητό σκυλιού,...». Ποιο εκφραστικό μέσο χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στο παραπάνω υπογραμμισμένο απόσπασμα;

Μονάδες 4**3^η δραστηριότητα**

B5. Ποιες απλές χαρές της ζωής εκτιμά ο άνθρωπος όταν βιώνει δύσκολες καταστάσεις ή βρίσκεται κοντά στον θάνατο; Να αναπτύξετε την απάντησή σας σε ένα ενιαίο κείμενο 100- 150 λέξεων.

Μονάδες 20**Σας ευχόμαστε ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!**